

De Minister van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Datum
11 november 2021

Ons kenmerk
3641504

nota

Nota nav verslag en nvw wijziging Tijdelijke wet
bestuurlijke maatregelen

1 Doel nota

Besluitvorming (SPOED)

2 Aanleiding, gevraagde actie(s) en advies

U wordt verzocht in te stemmen met indiening:

- de nota naar aanleiding van het verslag
- de nota van wijziging

bij de wijziging van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen
terrorismebestrijding (hierna: Twbmt) in verband met het verlengen van de
werkingsduur.

U wordt verzocht kennis te nemen van het tijdpad om tot tijdige verlenging van
de Twbmt te komen. In verband daarmee dient de nota naar aanleiding van het
verslag **uiterlijk op 16/11 in de TK** te liggen.

In de periode tot de verzending van het stuk wordt van de gelegenheid gebruik
gemaakt nog enkele tekstuele verbeteringen aan te brengen.

3 Toelichting op het advies

De Twbmt bevat een horizonbepaling waardoor deze zonder wetswijziging vervalt
met ingang van 1 maart 2022. Het voorstel tot verlenging van deze wet met vijf
jaar is momenteel in behandeling bij de Tweede Kamer. De vaste
kamercommissie JenV heeft het verslag vastgesteld op 27 oktober jl. Bijgevoegd
vindt u dan ook de nota naar aanleiding van het verslag en een nota van wijziging
ten behoeve van een wetgevingstechnische correctie.

Onderwerpen

Voor wat betreft het verslag geldt dat er 141 vragen zijn gesteld. De belangrijkste
onderwerpen die aan bod komen zijn de volgende:

*Taak voor de rechter, dan wel voorzien in een toetsing vooraf door de rechter
voor het opleggen van een bestuurlijke maatregel.*

Net als bij de invoering van de Twbmt worden vragen gesteld of gelet op de aard
van de maatregelen (vrijheidsbeperkend) dit niet bij de rechter hoort te worden

belegd, dan wel of niet moet worden voorzien in toetsing door de rechter voordat een maatregel wordt opgelegd.

In reactie op deze vragen is kort gezegd toegelicht dat een systeem waarin een besluit wordt getoetst door de rechter past binnen het Nederlandse bestuursrecht, dat er een versnelde behandeling bij de rechter is en dat het past om maatregelen op het terrein van de nationale veiligheid bij de Minister van Justitie en Veiligheid te beleggen.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Datum
11 november 2021

Ons kenmerk
3641504

Effectiviteit en doeltreffendheid, evaluatie, noodzaak tot behoud

Naar aanleiding van het evaluatierapport van het WODC waarin werd geconcludeerd dat de Twbmt geen bijdrage heeft geleverd aan een proces van deradicalisering, de maatregelen niet hebben geleid tot beter contact en een betere band met de betrokken personen of hebben bijgedragen aan meer kennis over beweegredenen en gedragingen van die personen volgden veel vragen over de effectiviteit van de wet. Toegelicht is dat zoals het kabinet in zijn beleidsreactie van 8 april 2020 heeft aangegeven de doelstelling van de Twbmt niet het bevorderen van deradicalisering of het in contact treden met de betrokken personen, maar de bescherming van de nationale veiligheid door het mogelijk te maken bestuurlijke maatregelen te nemen in situaties waarin het strafrecht (nog) geen handelingsperspectief biedt.

Verhouding tot ontwikkelingen in het strafrecht

Naar aanleiding van vragen over of ontwikkelingen in het strafrecht er niet toe hebben geleid dat de noodzaak van de Twbmt niet langer aanwezig is, is ingegaan op de verschillen tussen de strafrechtelijke ontwikkelingen en de mogelijkheden van de Twbmt.

Verband tussen noodzaak van de Twbmt en het dreigingsniveau

Er zijn verschillende vragen gesteld ten aanzien van de hoogte van het actuele dreigingsniveau in relatie tot de noodzaak van de Twbmt. De Twbmt is in een tijd tot stand gekomen dat het dreigingsniveau hoog was en de urgentie voor de noodzaak van de mogelijkheid tot het kunnen opleggen van bestuurlijke maatregelen werd gevoeld. Gedachtegang was impliciet dat met een tijdelijke wet kon worden volstaan omdat deze wellicht niet meer nodig zou zijn bij een lager dreigingsniveau. Wat echter van belang is dat het niveau van de terroristische dreiging niet volledig gelijk gesteld kan worden met de noodzaak van de Twbmt. Weliswaar geldt hoe hoger de dreiging, hoe waarschijnlijker de kans dat er maatregelen zullen worden genomen, maar ook bij een lager dreigingsniveau kan het in voorkomend geval noodzakelijk zijn om aan een persoon die op grond van zijn gedragingen in verband kan worden gebracht met terroristische activiteiten of de ondersteuning daarvan een maatregel op te leggen. Daarnaast kan een dreigingsniveau in de regel sneller wijzigen dan dat er nieuwe regelgeving kan worden ontwikkeld. Met andere woorden, dat de wet gedurende een bepaalde periode minder toegepast wordt, betekent niet dat de noodzaak van de wet ook onmiddellijk wegvalt. Wetgeving dient naar zijn aard immers toekomstbestendig te zijn en de ervaring leert dat een dreiging, uit welke hoek dan ook, plotseling kan toenemen.

Verwerking persoonsgegevens

Met het wetsvoorstel wordt een grondslag voor de verwerking van een aantal bijzondere persoonsgegevens toegevoegd. Naar aanleiding van deze toevoeging zijn vragen gesteld over de noodzaak van verwerking van deze gegevens.

Jihadisme en rechts-extremisme

Er zijn diverse vragen gesteld over het toepassingsbereik van de wet op terrorisme uit jihadistische hoek, dan wel uit rechts-extremistische hoek. De Twbmt kwam tot stand in een tijd dat dreigingen voor de nationale veiligheid met name ingegeven werden vanuit een jihadistische ideologie. Om die reden konden met name ook voorbeelden op dit terrein worden genoemd. Dat neemt niet weg dat vanaf de invoering van de Twbmt niet de achterliggende ideologie bepalend is, maar de gedragingen relevant zijn die in verband kunnen worden gebracht met terroristische activiteiten en de ondersteuning daarvan. Deze boodschap is in verslag herhaald waarbij tevens is aangegeven dat ook gedragingen die worden ingegeven door een rechts-extremistische ideologie onder het bereik van de Twbmt vallen.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Datum
11 november 2021

Ons kenmerk
3641504

Nota van wijziging

De nota van wijziging bevat een zuiver technische verbetering (ontbreken kopje artikel 12).

4 Dilemma's

nvt

5 Politieke en bestuurlijke context

Ter uitvoering van de motie Segers en Van Toorenburg is in plaats van een permanentmaking van de Twbmt gekozen voor een verlenging van de Twbmt met vijf jaar. Het voorstel dreigt controversieel te worden verklaard, wat de facto het vervallen van de Twbmt zou betekenen gelet op de zeer korte geldingsduur van de wet die nog resteert. Middels uw PA wordt hier al actie op ondernomen.

Ten aanzien van de resterende planning van het voorstel voordat de Twbmt vervalt, is het volgende tijdpad geïndiceerd teruggerekend van de uiterste datum van inwerkingtreding:

- Publicatie in het Staatsblad uiterlijk 25/2, 28/2 inwerkingtreding
- EK:
 - Uiterlijke stemming in EK op 15/2
 - Plenair EK 8/2
 - 26/1 memorie van antwoord gereed
 - Verslag EK 20/1 (NB: slechts enkele dagen na reces)
- RECES EK 22/12-17/1
 - Inbrengdatum verslag bepalen in procedurevergadering 21/12 (op website nog geen procedurevergadering gepland)
- TK:
 - Stemming TK in de week van 14,15,16 dec
 - Plenaire behandeling TK in de week van 7,8,9 dec
 - Gereed voor plenair in procedurevergadering VKC: 1/12
 - Nota naar aanleiding van het verslag in de TK: 22/11

Een alternatief scenario is denkbaar als de nota naar aanleiding van het verslag op 16/11 in de TK ligt en de VKC het voorstel direct op 17/11 in de procedurevergadering of een email-procedure gereed voor plenair wordt verklaard. Als het wetsvoorstel dan snel plenair wordt behandeld, geeft dat enige lucht in het uiterst krappe tijdpad voor de EK.

Ook hiervoor geldt dat uw PA heeft deze planning reeds ontvangen (in samenhang met de Rijkswet op Nederlanderschap 14.4) en daarmee aan de slag is. Hoewel nog niet duidelijk is of de TK aan het alternatieve scenario meewerkt, moet de nota naar aanleiding van het verslag zekerheidshalve op 16/11 in de TK liggen.

De vragen opgenomen in het verslag zijn kritisch en komen voor een groot deel overeen met de vragen die ook werden gesteld bij de invoering van de Twbmt. D66 is met name kritisch omdat het gaat om een bestuurlijk instrument dat effect heeft op grondrechten, op de voet gevolgd door Volt. Bij1 vindt met name dat kort gezegd er teveel aandacht is voor het jihadisme en te weinig voor rechts-extremisme. Verder zijn veel vragen te herleiden tot het WODC-rapport waarin door onderzoek werd geconcludeerd dat de Twbmt maar in beperkte mate heeft bijgedragen aan deradicalisering, terwijl deradicalisering niet de doelstelling is die de wet nastreeft maar de bescherming van de nationale veiligheid. Hierop is logischerwijze ook gereageerd in de beleidsreactie op het evaluatierapport.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Datum
11 november 2021

Ons kenmerk
3641504

6 Communicatie

-

7 Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

-

8 Afstemming

NCTV

9 Bijlagen

- verslag
- nota naar aanleiding van het verslag
- nota van wijziging